

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Legatus Apostolicus, Sev Concionvm, De Iohannis
Baptistae, Magni, Adversus Incestum reliquaque peccata
Herodis, Libertate, Notae**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1612

Echo Concionis XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56132)

imò porcum hic adpellarim) ferunt quidem Herodis amico Martiam coniugem roganti celsè, & dandam imò abutendam, eandem quæ postea Herodiæ hæredem recepisse. Sed ei Cæsar auaritiæ causa obiecit, *Dimisit* (inquit) *ut locupletem reciperet, de ipsa sanè operæ præcium.*

Faxit Deus, ut maritos eiusmodi in Christianis perire non sit, qui uxores alijs cedant & loquentur, & benter earum adulteria dissimulent, ut honores, & diuitias à riuilibus illis, vel, riuallibus interuentu, adipiscantur, Vxoribus, quasi equis ductitijs, & multis meritotijs abutentes.

Res enim ea plusquam ferina, cum etiam feris dem à riuilibus si quas norunt planè abhorrentur, sitim extincturæ, inuicem ferè prælicentur, à quo eodem riuulo hauustum perunt.

Quò Herodes dā nabilior.

Quo Regis Herodis adulterium cum Herodias quam contra leges, contra Philippi mariti & voluntatem retinebat, nequius censendum est.

Quid. libr. Heroidā, ep. Acontij ad Cydipen.

Philippi (non dubito) ad Herodem crebre hæc huiusmodi querimonia: *Ulle sumus mem est, mea oscula sumis.*

*A mihi donato corpore tolle manus.
Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exis
Quid facis? hinc exi; non vacat ille iborui.*

ECHO
CONCIONIS XVI.

THEMA Dicebat enim Iohannes Herodis: *Noli tibi habere uxorem fratris tui.* Marci. 6. Mat. 14.

Facta repetitione visitata, sic propositum;

Dicendum hodie mihi

Quæ causæ ex parte Herodis
Baptistam, ut Herodem possit
sum, quam Herodiadem inter
Quæ causæ ex parte ipsius
A V E.

I.

Quæ causa ex parte Herodis mōrini Baptistam, vi Herodem ipsam potius, quam Herodiadem increparet.

Mirum fortè cuiuspiam videri possit, Auditores, cur ex duobus æquè adulterum tantum, Herodem scilicet, Prophetam increpauerit; in adulteram verò ne verbum quidem, imò ne oculum quidem conuerterit.

Herodes (ait Lucas) cum corripereetur à Iohanne, de Herodiade, non verò etiam Herodias de Herode.

Dicebat enim illi Herodi, Non licet tibi habere uxorem fratris tui; non autem & Herodiadi Non lice tibi Herodi adhaerescere & leuiro tuo, & uxorem alteram habenti. Elige de vacuis, quem non sibi vendiderit vxor:

Si nō sis, Dominam Rex habet tibi suam.

Herodiade præterita, totam belli molem in Herodem vnum recta contorsit.

In adulteri vnus caput tota concionum eius rempelas ruit.

Cūr socios sceleris ambos, non ambos socialiter & simul, vel vicissim castigauit? Id enim si nullus miratur, ego certè & hoc, & hos miror.

Quis enim iste nouus vel putgandi vel pugnandi modus?

Tonsor peritus an non æquè pilosum, æquè hirsutum caput, æquè calida lauat, & perficit?

Et fullo nostras Armentarianus an non pannos æquè maculosos & sordidos, æquè saponè, & herba botrich imbuat, & aquis paribus æquè præmit ac subiigit?

Et pugnatōres, an non quā faciliōr victoria, hæc inuadunt?

Cūr aliter Iohannes? cūr non vtrique benè sordido, benè vtrique (quod aiunt) caput lauit? non vtrūmq; æquè increpuit?

Cūr quā faciliōr victoria videri poterat, non illac aut primū, aut solū, aut tandem etiam, quassat, impugnat, atque irrumpit?

Ecce

Annos

Satis mirabile, quod Baptistam nulum verbum ad Herodias dem.

An non sexus sceminarum facilius vincitur, quam virorum?

Genes 3.

Certe serpens ille calidior cunctis animis, cum olim ita credidit, qui genus humanum tentavit. Eva initium belli fecit, & heu! victor, eodem tentavit, & triumphavit.

An quia Eremita fuit, ideo tonsoriam igitur & quia Concionator, non Strategus, ideo signata fecit?

Certe ut Baptista, fullonicam non penitus ignorabat. Sciebat uti rite facienda erant baptismata.

Libet igitur mutata a Baptista fullonice, & cognosce bellorum Dei bellatore militie variate, & indagare. Nam nonnullas, & quidem graves suspiciones suscipit. Nil enim temere vir tantus, qui

Matt. 11.

mulierum non surrexit maior.

Audite, si qui mecum hoc ipsum miramini, non miramini, quia causas iam nostis, faueteque linguis tantisper, dum mirantes meque etiam hoc videatis, an in causis rei eiusdem reddendum, vosque conspiremus.

Igitur dico, videri mihi Baptistam quaedam in Herode, quaedam in seipso spectasse, quae huc potius illuc ipsum inuitariunt.

Dicam primum de spectatis in Herode, deinde de spectatis in seipso.

Fecit autem id ob causas varias, 1. Quod Herodes familiae praesisset;

Baptista vidit } 1. Superiorem, Herodem } 2. Culpabiliorem, } 3. Faciliorem persuaderi. * 1. Superiorem. Itaque si illum vicisset, vicisset Herodiam vnico quasi praelio; si autem Herodiam praene nihil actum, iterum nouoque bello cum Herode certandum rursusque vincendum.

Herode enim vel solo iam persuaso & parato, uere has, quas falso putabat, nuptias; non poterat Herodias vel non velle id ipsum ex animo, vel quae uita, & volens nolens non parere, aut si non paraturo bigi, aut ad virum reduci aut remitti Herodias, sola bene persuasa, & discessionem iam adfectantem

poterat Herodias in Herodem eandem vim exercere, aut se commodè subducere &c.

Comperi ego ita esse aliquandò Dunkeræ. Nam cum feminam quandam quæ a marito malè deferta, desperatione quadam militi cuidam se habendam tradiderat, iam vicissim ut respiceret, necessariò etiam nouo bello militis animum expugnare debui, ut tutò femina, quod persuaseram, posset, potuit autem, & fecit tandem, animo militis, per gratiã Dei expugnato. Ita scilicet viro victo, plena victoria est.

Nam si cum maritus iustus vxori dabat repudij libellum, oportebat vxorem quãlibet legitimã illi, vellet nollet, parere, domoquæ abire, quanto magis Herodias concubinam, si Herodi benè persuasio idem colubasset?

Caput enim mulieris viri.

Genes 3. Eux, quasi pœnitentiæ & satisfactionis loco, diuinitus decretum; *sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui;* vel, ut interpretes Chaldaicus vertit, *& ad vxorem tuam eris conuersa sicut tuæ forrè mel. conuersio tuæ;* id est, conuersaberis, & conuerteris, iuxta exemplar tibi a viro monstratum. Si conuertitur, conuerteris. *psal. 120.*

Caput bono bono eris.

Ut stylus ille, illa tremula & semper mobilis ferri acies, quæ horologiorum solarium velut temo est, & gubernaculum, cum a magnete semel ad tacta est, ad solem semper conuertitur, ut horas notet, sic vxor ad mariti boni se componet arbitrium.

Ut plantæ quædam Solisequæ sunt, quædam Lunisequæ, sic decet vxorem esse viri sequam.

Qua ferè phrasi dictum; *creauit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam,* id est, huc, aut eo fine homo est conditus, ut Deum suum proximè non ore, sed more vivendi agendique referret. *Sancti estote, quoniam ego sanctus sum.*

Industriè ergò pugnatù a Baptista Recta caput bellicum; recta enim capite, & Duce transactum.

In verbum aut castrorum deditioibus, cum ritè cù Capitibus atque Principibus transactum est; gregarium

rium militem, popellumque, oportet, velire pati, cedere, abire.

Securis ad radicem posita est.

D. Chryostomus consentit, qui cum idipsum nunc ego, quæ sisset, irâ responderet; *quia principatus esset (inquit) & potestas in illo.* tomo 2. homil. 49. in Matth.

Idem op. imp. in Matth. sic. *Quod id magis auro valeat, ac esse potior.*

Qui vnum hunc vicerit, ambos vicerit.

In Matrimonijs, imò & in adulterinis quocumque iugijs, aditum, & contractus firmitatem necessariusque consensus facit; exitum verò & dissolutionem saltem quo ad torum, non item. Olim vnus consensus & solius viri consensus aut adpetitio separabat, quæ me coniunctos, quântò magis quos tantum vnus viros mores coniunxissent?

Satis erat, Herodem vnum persuasum esse, vti pudium.

2. Quod inuentor peccari fuisset,

* 2. *culpabiliorem*, non qua consummatio libidinis adrenditur, (nam hæc erat vtriusque pars adulterij) & ferè par incestus: sed qua principium.

Herodes enim primus solusque mali huiusmodi inuentor; itaque & increpatione, & pudoris ratione que incussione dignior.

Ipsè illex Herodiadis fuerat, ipsè illectam doctorem tenebat, & tenebat, non ab illa ipsè tenebatur.

P. Mariam de Goy Obs. Judomar.

Quæquæ potius (vt quidam pius & senex Patre dicit) in simili causa dicere solent, neque iste illam, neque istam illa, sed Diabolus que tenebat Herodem & Herodiadem, vt concubito rem quemcunque & concubinam. catenis pluribus adamantinis circum ligatos Damon habebat, neque ab illa ipsè tenebatur, neque ab illa ipsè tenebatur. Martem huiusmodi Venerem istam Vulcanus ille concatenauerat.

Funes peccatorum circumplexi sunt me.

Reuera autem, & in foro fori (vt nostri loquuntur) Herodes Herodiadè corruerat, & corrupta ipsè tenebatur.

Itaque, vt pro mensura delicti, esset & plaga huiusmodi

deus & verecundia modus, ad Regem totum sermonis impetum Baptista maluit, quã ad Reginam conuertere. Noluit vt canis peccatum suu dependeret.

Nihil ista nec causa, Nec potuit

In vitium sunt credula turba fœminæ, scilicet.

Simpliuitas aliquo signa favore fuit.

Præterdere illæ, nec raro iuste solent, *Serpens decipit me*; Herodes decipit me, pellexit me nihil dum de iplo cogitantem; Perulantiores enim hic atque importuniores viros, quam fœminas esse iam antè multis docui.

Optabat Baptista etiam, Herodem non minus fieri prætorem ad penitentiam, quã fuerat ad culpam Herodiadi suæ; vt sequuta errantem, sequeretur penitentem.

* 1. Faciliorem persuaderi, ad valedicendum adulterio, ad faciendas dignos penitentia fructus &c. vt apud quem iam sibi multum autoritatis conciliauerat, & verisimiliter multò plus poterat.

3. Quod facilius persuaderi videtur,

Herodes enim metuebat Iohannem, sciens eum virum iustum, & sanctum, & custodiebat eum, & audito eo multa faciebat, & libenter eum audiebat. Herodias autem inuidiabat illi, & volebat occidere eum. Marc. 6.

Habebat in Herode Baptista, quidquid possit Orator de benevolentissimo Auditore, sperare, vel optare, ad finem dicendi qui est persuadere dictione, cõsequendum; in Herodiade autem aduersissima omnia, inuidias, occidendi voluntatem. Illa fortassis ne in conspectum quidem Iohannem admisisset. *Gravis est nobis etiam ad videndum exclamasset, eijcite maledictum (serui) abigite foras stolidum istum, excludite Timodem & canem istum.*

- Habebat | 1. Bene de se sentientem;
- Herodem | 2. Observantem sui;
- Baptista | 3. Timentem;
- | 4. Benevolentem;
- | 5. Obedientem;

* 1. Bene de se sentientem. Sciebat enim eum virum iustum & sanctum. Marc. 6. Qui scilicet de Be-

prista tã
benè iam
senturet,

Orator, quum est & creditur quoque, aut
saltem, vir bonus dicendi peritus, quid non possit
Tum in summa seditione vulgi iam faces & lan-
culantis pietate grauem ac meritis si forte virum quon-
Cospexere, silent, arreptisque auribus adstant,
Ille regis dictis animos, & pectora mulcet. Vir-
AENEID.

Creditur enim tum rectè semper sentire, omni-
benè velle, nolle vnquam fallere. Illius verbis, in
glossyio aut sericis floccis Regum aures saxantur
plentur, ac penè animi incantantur. Reges reguntur
ab illo.

Contra: Improbis etiam optima verba que dicitur
bus fides derogatur, videturque talis aduocatus
caussa argumentum.

Athenienses certè id opinati, qui consilium
& salutare ab homine non satis probo allatum, pro-
pulo non putarunt illius ore proponendum. Sed
fidis cognomento Iusti, ne bonum ex malo formidat
riuatum, crearet veneni aliquam suspicionem.

Atque vt Orator omninò vir bonus non sit, habet
tamen bonum, plurimum facit ad persuadendum.

Quo studiosius omni Ecclesiastæ ad curandum
ne quid faciat, quod bonam de se opinionem labo-
ret; Laicis, ne Pastores suos detractionibus ex-
rent.

Incredibiliter autem prodest, & bonum virum
dem esse, & haberi, imò & sciri talè ab eis, apud quos
& ad quos dicit: *Quæ omnia in Herode suo tractantur*
Baptista. *Herodes meruebat Iohannem, scienti eam
iustum, & sanctum.* Marci 6.

Adeo co-
leret,

* ij. *Observantem sui. Et custodiebat eum, ait Marcus*
6. id est, vt vertit Erasmus *observabat eum.* tam dignum
tis, quam virtutis cultu. Arias Montanus vertit *conser-
uabat, eum,* id est adeò colebat, vt etiam contra Herodis
diadis infidias tueretur.

Sapè enim quod rationi non datur, datur cele-
uantia, datur notæ Virtuti, datur Dignitati & gratia
datur Pietati.

Sic parentibus liberi, sic Magistris discipuli, sic Sacerdotibus Laici solent per obseruantiam multa tribuere, & cedere.

Sic Vestalibus suis multa Romani, qui, si vnica occurrabat, vitam damnato dabant.

Itaque Ecclesiastæ prouidendum, vt eam apud suos, non tam dignitate nominis aut tituli sibi acquirat (quamuis nec talia, cum adsunt, contemnenda) quam mortuum senio, vitæ sanctimonia, raro cum Auditoribus congressu & conuictu. Quod vltimum sequutus Peticles, multum apud suos adeptus est maiestatis, atque obseruantia; eademque vna res cum primis ordinem PP. Capuccinorum, & Iesuitarum commendat plurimum. Vtinam reliquis idem per fortunas liceret!

Plutarch.

Idem to. 1. vit. in Pericle.

*iij. Timorem; Herodes enim metusbat Iohannem, ait Marcus c. 6. timore, vel filiali, vel seruili.

Timeret,

Es scilicet vis est veræ Virtutis, vt etiam Regibus sit formidabilis, vnde etiam sæpè fit, vt quod amor ad ipsos non impetrat, timor extundat.

Carmenit Verri, qui Verrem tempore quo vult adulare potest; ait ille;

*iij. Benevolentiam. Libenter enim eum audiebat, ait Marcus c. 6.

Eique tñ bene vellet,

Solenne est, Iudices ijs facilius credere, quos libentius audiant.

Certa pænè victoria etiam apud Deum, cum gratiosus aliquis ad orandum destinatur. Qui orator abierat, redit exorator.

Itaque non otiosè monent benè dicendi Magistri, orationis exordium pænè consumere in benevolentia; Iudicum, Auditorumque captatione, aperte, oblique, artibus omnibus.

Cautissimeq; Areopagita (opinor) Iudices Athenis severissimi, vim benevolentia; captata; intelligentes, noctu solebant (vt ait Lucianus) non interdium iudicare, quo non dicentes, sed quæ dicerentur, obseruaret; item exordia, thetorica pigmenta, & personarum vocabula interdiceret, adfectuum commotionem nulli

Vide Iulii. permit- um Pollu-

permittere, vt nulla neque beneuolentia, neque
leuolentia, eorum auditione concepta, maiori
gritate & magna apathia de causis capitis proce-
rent.

Et sapienter illa Summi Iudicis imago, apud
banos oculis conuientibus picta fuit, vt dicitur
Iudices nullius personam inueneri, & nullius uultu
aut sic flecti. *Stobæus sermone quadragesimo quarto*
Phu.

Et tam
ipse pa-
reret,

*v. *Obedientem, & panem cereum flecti, in quantum*
que panem partem uellet Baptista. Ille animum
instar cere præmollit, vt uolebat informabat, de-
bat, abducebat, reducebat &c.

Sequebatur Rex Baptistæ consilia, vt terra figeret
& plastæ manum.

Horat. in
Arte.

Ampbora ceperat ab Rege

Institui? currente rota leuis uicem exibat Baptista
suasit. *Audito eo multa faciebat* ait Marcus c. 6. *malis*
in rebus illius consilijs obtemperabat, nec monachum
nec Eremitam contemnens, vt nunc stultus est plerumque
qui in Politicis nihil indoctius monacho putant, cum
tamen monachis, & quidem Franciscanis, multas pe-
ces perfectæ æuo hoc nostro, debeantur.

Non longè ille à salute, qui si non semper ipli
pit, saltem credit recta monenti. *Hesiod.*

Sic Baptistam Herodes, vt nunc magnus ille Gal-
lorum & Nauarr. Rex Henricus IV. contemnit, qui
non ita pridè inuictissimus ille Imp. Carolus V. Con-
uaram Franciscanum, & quædam Regina Franciscana
Regium cognomento Magnum, etiam Franciscanum
Niuellensem, opinor, habebat.

Optimè est Reip. non modò cum Philosophi reg-
nant, aut cum Reges philosophantur; sed etiam, cum
Philosophos obedienter audiunt regnatores.

Tum enim non tam Reges, quam Philosophi
quam ipsa philosophia, dominantur.

Vides quam mutata hinc rerum Gallicarum
eius?

Vtinam multos Herodes imitatores haberemus
vinam Henricos, & Carolos multos, qui multa au-
dito Baptista, & quouis Sancto viro, actitarent! Sta-
ret, quis nescit? Resp. loco meliore.

Baptista ergo ita obedientem Herodem habebat,
vt remonem Galileæ, & gubernaculum, quasi è pup-
pi nauclerus, tenere videretur, dicique ipse posset, vt
quondam Elias *currus Israel, & auiga eius.*

Ergo magna Baptistæ ad persuadendum hinc mo-
menta.

Victoriam parè certâ sibi poterat polliceri, à tot,
ab hoc cornu, præsidijs, & quasi fauoribus cæli adiu-
tus, ab altero verò, nempe Herodiadis cornu, despe-
rare, Sole, Loco, Vento, Puluere, & reliquis aduer-
santibus. *Herodias enim illi insidiabatur, & volebat occi-
dere eum ait Marcus c. 6. Occidere (inquam) ipsa manu
sua, non ab alio quouis dumtaxat occidi.*

*Vide A-
bot. sect.
30. Probl.
Qui deni-
que vir
esset.*

*Denique: rationum vir capaxior, quam femina, vt
ratiocinantem subtiliter capere facilius Herodes, quâ
illa, Iohannem posset.

*Denique: à degustata illa voluptate facilius viri, quâ
mulieres abstrahuntur, quos vt plurimum mox ab o-
pere trititia quædam naturalis consequitur. Vt mu-
lier difficilius quàm vir isthuc adducitur, ita adducta,
difficilius abducitur. Ignes tardè conceptos, tardè di-
mittit.

Pudorem, quem semel exiit, difficilimè rursus in-
duit.

Equit, taurit, & subat semper, quæ semel meretrix
effecta est.

Itaque prudentissimè hic legatus Dei Herodè po-
tius, quàm Herodiadem est aggressus, detonans suū
illud terribile, & machinis moliuomis simile, *Non li-
cet tibi etc.*

II.

Que causa ex parte ipsius Baptista.

Sec

Sed alia quædam priuata consilia sic adgederunt.

Attendite Sacerdotes, & quos iam voca, Cultu deuinetur.

Sciebat Baptista hunc ordinem esse legitimæ ritatis, vt sic studeatur proximi bono, vt nihil sit suus, quod sit paris ponderis, derogeretur.

Proximè post Deum, cautum est, vt nos ipsos dum animam diligamus. *Diliges, inquit, proximum sicut teipsum.* Dilectio tui sit exemplar, & præcipuus dilectionis proximi. Nam verbis illis dilectionis dilectioni proximi præfertur, senio Thomæ, 2. 2. q. 4. art. 8. ad 2.

Itaque cauebit studiosissimè qui ordinate diligere committat quodcunq; peccatum, etiam valde veniale, vt proximum liberet a mortali. *Non iam cogitanda mala, vt veniant bona.*

Idq; est ex mente Augustini lib. de mendacio.

Idemq; recitatur in decretis xxij. q. ij. *Faciat, vult dicitur; Faciat homo etiam pro temporali salute hominum quod potest. Cum autem ad hoc venerit, vt talis saluetur peccando, consulere non possit, iam se existimet non habere quod faciat.*

D. Leo Papa 1. epist. 1. c. 4. *Indecens est crimini seipsum modis aliis impendere, & exercere.*

Post salarem autem nostram ipsorum, tum spirituali proximi salutem diligere tenemur, antea nostram corporalem.

1. Iohan. 3. *Nos debemus pro fratribus nostris anxius curare, vitam corporis, pro vita animæ, maxime qui sunt pastores.*

Iohan. 10. *Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis.*

Procuranda igitur sic salus aliena, vt non periclitetur sua.

Sed Baptista visum. Herodiadem adiri, corrigere à se commodè non posse, sine vel certa sui ruina, aut ruina magno periculo, Herodem autem tantissimè aut solo capitis vitæq; periculo.

Itaque

Ordo charitatis quis,

Itaque rectè & ordinatissima charitate, Herodiade preterita, Herodem impediuit, malens sibi vitam istam quàm animam petire, dùm animam proximi saluam faciat.

Ducem ille prudentissimus, qui magnas neq; puluerulentas terret victorias, & minimo sanguinis sui & suorum profuuiio; aut periculo, multos cadit aut domat.

Nam cruentæ illæ victoriæ, & lachrymosa trophæa, quibus flet victus, victor interit, Ducem non valde commendant.

Concionatorum etiã ille solertissimus, qui sic salutem proximi adcurat, vt periculo non obijciat suam.

Baptista non edijt Herodidem,

Baptista igitur cauit periculis

1. Famae suæ.

2. Castitatis maximè.

*1. Famae suæ, cui parandæ primum, ac deinde tuenda multum cuiq; maximè Ecclesiasticis, studendum est, religiosissimeque cauendum, ne vt in pupillam oculi puluisculus, sic in ipsam ramusculus sinistrior incurrat. Vt pupilla oculi, sic fama.

Orationi prouidendum quæ vulgi fama sit dicturus, vel pueri docebamur.

Ab omni specie mali abstinete.

Suspicionibus maledicorum magis patere posse videbar suum, tantus & tam rigidus Fremira cū muliere Regina, adultera; quàm cum Rege etsi etiam adultero; colloquium.

D. Bernardus. *Luxuria sericum non timet, ciliçium non curat, lasciuia in plumis, infestat in paleis.*

Etiã ieiunatores quadragesimæ & aquapotores, & deserti incolas Dæmon inuadit.

Fama autem castitatis res tenerrima, & ferè paritet cum pupilla oculi delicata, lædi facile, & suspecta esse potest.

Plurimum vel rancillo, vt oculus puluisculo, offenditur.

Et nos in vitium credula turba sumus. Ovidium
Fast.

Est enim
delectata
res fama,
etiam san-
ctissimo-
rum:

Faciles in suspiciones, in prava iudicia, in de-
ctiones, alteri de alteris sumus, maxime de religio-
ribus, & quorum vita in sublimi posita est, id pro-
rante Diabolo, ne proficiant, & spolia eius formae
armati deripiant; sed & quadam malvolentia per
fataliter eos consequente, qui verè & seuerè in
velitantur. Strigilis paulò mordacioris prellu-
frictione curatus equus equisonem suū calcibus per-
scilicet.

Quintilianus declamat. 18. *Pessimum humani
mentium malum est, quòd semper auditis uersantia
tur, nec usquam se maius operis precium patant maligni-
tere sermones, quàm cum incredibilia quasi deprehen-
rantur*

Ibid. *Affirmationem sumit ex homine, quòd quid
habet ex veri. u. e.*

Iohann. 4. Christo ipso quid continentius? Tamen
ipsi eius discipuli, qui eius continentiam inuisitantes
in curia nò ranc, in dō ut eum tantisper solum cum
& quidem in publico & docendi gratia, cum Sami-
tana scilicet, propter pureum, colloquia miscerent
repererunt; mirabantur, quia cum muliere loquuntur.
Nemo tamen dixit: *Quid queris, aut quid loquere conat-
neque id modò, quòd persona esset de gente Sami-
tana, & quasi excommunicata; sed maxime quòd
terius ab ipso sexus; Nam, quæ & qualis esset mulier,
pudica an impudica, ipsi non nò rant, qui nec Christi
dicentem, nec ipsam confidentem audierant, ab hoc
eum ista tractarentur.*

Toletus comment. in hunc locum, Non mirantur
quit, discipuli cum muliere colloqui Christum, quòd
aliquid sinistrum cogitarent, sed quia insolitum erat
Christo loqui cum mulieribus, præter eas quæ con-
iuncta sanguine sibi erant, aut potæ. Nec hæc
Christum ignotis cum mulieribus, maxime remota
arbitris, loquentem viderent, propterea quæ mirum
sunt tanquam nouum quiddam, insolitum, & in-
tarum.

Cyprianus de singularitate clericorum, hinc probat Apostolis fluxam familiaritatem displicibile.

Hoc in viridi & non arsi ligno; in arido quid fiet?

Hoc si de adamente; quid de palea, & stupa ignibus admota.

Ve candela muris iusto viciniat; etsi ipsos non comburit, tamen semper fuliginē tingit & denigrat; sic colloquia cum mulieribus, ve non semper noxia, tamen sepe semper suspecta, & saltem bonæ famæ contraria.

D. Ambros. lib. 1. off. *Quanti non dederunt errori locū, & dederunt suspicioni!*

D. Hieronymus in epist. quadam narrat se antequam Paulæ matronæ domum frequentare cepisset, dignum Pontificatu summo passim ab omnibus iudicatum, famæque fuisse admirandæ; deinceps ab ea visitatione, nescio quam notam incurrisse, quamlibet familiaritas illa esset hominis valde casti cum castissima. *Sic nos in visum credula turba sumus.*

Itaque viri plerique magni id genus colloquia studiosissime detestantur.

D. Augustinus fornicarum, & in eis fororis, & fratris filix contubernium, familiaritatemque vitavit, quippè qui diceret, *etsi propinqua mulieres suspectæ non essent, tamen quæ ad eas veniarent, posse suspensionem effecere.* Possidonius Calam. Ep.

S. Ludovicus Ep Franciscanus, Caroli Regis Siciliae filius, mulierum consortia etiam adolescentior vitabat omnino, adeo ut nisi fortè cum matre vel sororibus solus cum sola nullo unquam tempore loqueretur. *Ex off. ss. Ord. D. Francisci.* Viderint, quam bene suo nomini consulant, qui fabulas non necessarias Maris Amazonide, aut Homeri Iliade longiores, & fartas cachinnis argumento dignis, potius quam sanctis lachrymis, cum loquaeculis nescio quibus de picarum genere mulierculis, & locis, & temporibus minimè congruis, vltro citroque miscent.

Æquam

Ecquam. n. quæro tales de se, hominibus
nis generis, id est, minimè ferreis, & à Iohanni
sta victu, vestitu, & totius vitæ asperitate reman
mis, adolescentulis adhuc nonnunquam, contra
mollibus vestitiis, & domibus Regum convenien
tatis, opinionem vulgo creare possunt, aut sciam
am extundere?

H Hieron. ep. *Solus cum sola omnino non steterit
infamiam meius, & ruinam.*

Longa & crebra cum mulieribus colloquia
amor non habet, sed brevis esse laborat, & per
nosyllaba (cum eius oracula illa sciscitantur) pro
sat.

Orationem mentis ad Deum pro sexu illius
giorem malim, quam orationem oris ad illum
Deo.

D. Ambros. lib. 1. off. *Quid necesse est, ut de
labris obiretandi locum?*

2.
Ne peri
clitaretur
eius casti
tas,

* 2. *Castitas*; Si Baptista non in concione
sed domi quoque, & priuatim dixit, Non licet
tè cum Herodiade sic agere vix potuit, & de ip
ctare conuenienter, ut non intercederet
dere & videri mulieris, & quidem adulteræ, & an
frontis, & præterea pro dignitate regia, imò de
pellicatu circumornata: ut similitudo templi, circum
varietatibus, & mutuum longiusculum que (saltem
sensionis prætextu) colloquium.

Psal.
Psal. 44.

Periculum timuit alicuius Mortis, quæ cum
potest per ostium, saltem ut fur intrat per fenestram
(ita est incantatrix) etiam per tenues rimas.

Occasio lapsus non parua fortissimo cuique, à
1. Visu mulieris } 1. Actiuo,
2. Ornatu, & regio, & meretricibus } 2. Passiuo.
3. Auditu & colloquio;
4. Publica libidine.

* j. *Visu*. Quis enim nescit, Basilisei aspectu, ad
ctum vtriusque, vtrique esse nocentiorum, seu

virum adspiciat, seu vir illam?

Mich. Glycas p. i. Annal. serpens is, quem Basiliscum
 vocant, cuius etiam sapiens ille Galenus meminit, ad Pifo-
 nem de Theriaca differens, solo intuitu necat eum, qui ipsum
 adpexit.

j.
 Per mutum
 um vide-
 re, & vi-
 deti,

*1. Astius, id est, cum vir in mulierem oculos vertit,
 & figit.

Ignis à facie eius exarsit, carbones succensis sunt ab ea. Re-
 cursatoris honos; oculus lætissimus & amabilis, lu-
 bricè introgressus, animo sedet dominabundus, vix
 tardissimè expellendus.

Oculi raptores ad culpam ait Gregor. in illud Genes. 3.
 Vidit mulier &c.

Oculi sunt in amore duces, ait Poëta.

Oculi nos in omnia quotidie vitia precipitant, ait Fabi-
 us: Vixque videndo femina ait Virg. id est dum videtur.

Vix oculos corporis excæcat fixior in Solem meri-
 dianam intuitus; sic animi lumē, id est, rationem mo-
 roso horum mulierum adspæctus extinguit.

Genes. 6. Videntes filij Dei filias hominum, quod essent
 pulchre, acceperunt uxores sibi ex omnibus quas elegerant.
 Etiam filij Dei, etiam filij Dei, his retribus capti
 sunt.

Hæ epulæ, hic passus oculorum mirè mentem vi-
 ri peruadit, vastat, atque inebriat.

Eccl. 19. Vinum & mulieres faciunt apostatate sapien-
 tes.

Jud. 16. Samson ille etiam aque potor & abstemius,
 & magno Dei dono natus, vt Dalilam vidit, mox per-
 ditè adamauit.

2. Reg. 11. Dauid nuper corculum & delicia Dei, vt
 vidit mulierem lauante se, quod cecidit?

Vt muscis quibusdam lumen ipsum, quo maximè
 delectantur, quodq; circumuolitant, adfert exitium;
 sic animos virorum perdit adspæctus mulierum quem
 maximè adfectant.

Eccl. 9. Ne respicias mulierem malivolam, ne incidas in
 laqueos illius.

* 2. *Pasivus*, id est, cum virum mulier prolixi-
tur.

Oculissimum nescio quid est mulier, eiq[ue] p[er]
ni omni[um] vis constat in oculis. Plinius lib. 8. c. 16.

Oculi, Oculi Auditores prima sunt tela adultera.

Vno momento femina ignita tela hinc iaci-
nita, semperque abundat recentibus.

Instar Basilisci, quem vident, necant.

Instar vitri crystallini, quod Soli aliquamdiu
ctum, ignes, quos concipit, mox transfundit, in
stes & domos, quibus obicitur, incendit, vitru-
tem, quem inspectat, mulier inflammat.

Virgil.
bucole

Ut lupi, vocem ei, quem priores vident, ad-
(vnde illud Virgilij, *Mævique lupi videte priores*.)
mulier maxime adultera, viro mentem suam.

Eiaculantur ex oculis introque figunt nescio quid
quod insaniam nullo Elleboro, nullis herbis me-
bilem, intus creet. Galli vocant *le mal de rous-
zerie*.

Argutum nescio quid loquuntur arguti multum
oculi, & nescio quid panem magicum, quo incantati
miscellos, & quasi conspecto Meduse capite, in-
ros impotesque sui faciunt.

Xenophon lib. 1. de factis & dictis Socratis. De-
bus *Veneris superandis* admonerat a pulchris abstinere
bementer ipse Socrates.

Idem ibid. *An salus ignoras quod phalangia que di-
nitudinem respicias, ne dimidio quidem obolo conferri possit
ubi ore tantum homines adprehenderint, doloribus excruciat
ciunt, & à sensu mentis abstrahunt: Per Iovem (inquie
nophon) infigunt enim aliquid morsu phalangia. O Socrate
Socrates) cense sine etiam osculantes pulchros non amant
quippiam quod non videas? An nescis id animal, quod
chrum & formosum vocant, eo horribilium esse phalangia
quod hec tactu solum ledunt, illud vero etsi non tangat, in
eminus tantum videatur, inserit aliquid, quod in
faciat? Et hinc fortassis est, quod Cupido dicitur phalan-
tratus: quoniam formosi etiam à longè vulnera in-
gunt.*

(st enim
Oculo ū
Fascinum
mirabile)

Fascinare quidam oculis, adipectūq; solo dicuntur.
Plinius enim certè ait *Esse in Triballis, & Hyrcis quos*

visu fascinent.

Fieri potest, vt huic peccato Dæmones seruiant.

A. Gell. lib. 9. noct. c. 4. in lib. Plinij *Secundæ naturæ.*
In historia septimo legi, esse quosdam in terra *Africa* fami-
lias hominum, voce atque lingua *effa* scimantium, qui si impè-
tus forte laudauerint pulchras arbor es, segetes lætiores, in-
fantes amariōres, egregios equos, pecudes pastu atque cul-
tu optimas, emoriantur repenti hæc omnia, nulli aliæ causse
diuina. Oculis quoque exitialem fascinationem fieri, in is-
dem libris scriptum est: traditurque, esse homines in *Hy-*
rcis, qui interimant videndo, quos diuini irati viderint:
tu hæc ipsos mares feminasque, qui visu tam nocenti sunt,
parillor in singulis oculis binas habere. Creditum est ab in-
uidis illis & maleficis vetulis, si cui formosulum in-
fantulum matri inuldeant, talia fieri.

c. 2. legi-
mu.

Deiio quis teneros oculos mihi fascinat agnos, ait *Virgi-*
lius.

Femina & irata & pacata, oculis virum fascinat,
peccata autem & placida maxime.

Pueris & ætate paruulis (ait *Hieronymus*) fascinu
nocet, at oculis mulieris etiã viris fortissimis ac val-
de animosis,

Oculi tui auolare me fecerunt. Cant.

Oculus tuus depredatus est animam meam.

Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, in vno oculorum
horum Cant.

Vt fascino solent infantes languescere, miserè tor-
queri, & tormenta continuis clamoribus fletibusque
tæstati viri sic quos mulier fixius intruita est, aut qui il-
lam curiosius adspexerunt.

Veracissimus est leoninus hic versus;

Est mulier tactu viscus, visu basiliscus.

Qui enim se ab illa defixè & libenter videri cogi-
tat, facile placere se illi sibi persuadet, facile item coe-
lescit ad amati.

Ergo ab his valdè sibi metuēs *Baptista*, magno cõ-
silio *Herodè* quã *Herodiadè* adire alloquiq; maluit.

Noluit vel oculis tantum Veneres illas, aut venter osculari.

Concionatori non solum manus, sed etiam os à libidinoso ad speculum continendos, docebat.

Sponsò animæ sicut, non tantum corpus à cæcitate labia ab osculis (vt Iulianus ille filij sui) sed etiam oculos animumque; illi liberos conseruabat.

*ij Ornatu & regie, & meretricio, qui etiam est potentissimus.

2.
Per cultū
Herodia-
dis non
regium
magis
quam me-
meretri-
cium,
Sueton in
Aug. &
Caligula:

Prou. 6. *Mulier ornata habitu meretricio est perniciosa ad capiendas animas.*

Caligula Imp. curatā formam credidit adultercentium; Augustus vestitum insigniorem hereticum.

Auferimur cultu:

Decipit hac oculos egide diues amor. Ouid.

Vt ore in quamlibet dormientem excitant res, sapores, colores, & condimenta ciborum; sic libidinem quamlibet sopitam & sepultam, multis ornamenta, pigmenta &c. ferè dixi etiam conseruare.

Quo in genere nunc maxime peccant Christiani. Nam tuo hoc nostro, vt viri quasi frigidissimi maxime nauseabundi in Venerem pelliciantur, non modo gemmis auroque reguntur.

Omnia pars minima est ipsa puella sui; sed collum mentis etiam pigmenta, cærulei aut violati coloris & quædam velut condimenta viros iritatura, adhibentur.

Caput cirris vincitur, & aggestu adoptiuæ aureas etiam annulis intricandæ vulnerantur, quibus annulorum decem digiti, capere non possunt.

Quasi non satis ipsa viros mordeat species multorum etiam ordines radiorum immò dentium (sic enim vocant) & quidem longissimorum ad collum, ad caput ad manus mulierum adsciscuntur, quorum multum iritentur, & morsu magis teneantur. His quædã mulieribus copijs fortiores mulieres viros expugnauerunt.

Gestant ostentant Dentes dentibus leonum & asperiorum nocentiores.

Dentes earum arma & sagittæ.
De industria dissuta sic tunica, ut aliquid intus adpareat,
operitur quod sordidum est, & aperitur quod formosum est ...
Pallium interdum cadit, ut eam nudos nudet humeros, &
quasi videri noluerit, celat festinâ, quod detexerat volens,
ait D. Hieron. ep. ad matrem n & filiam.

Sed Herodiadem, & Reginam Philippi sc. vxorem,
& Regis filiam, & iam pellicem factam atque adu-
teram, sed & Herodis perpetuâ retinendi studiosissimâ,
quis dubitet fuisse comitis sumam? Meretricie potiùs,
quam dignè Regina, ornata Herodias incedebat.

Habitior paulò, res debat se curatura iuncea.
Gemmis auroque vestes radiabant.

Cerullam, purpurisum, & melinum aliquandò
adhibebat, aliquandò fortassis, ut nunc stultulæ que-
dam, luridum, ac morticinum colorem quem Do-
minarum stultè vocant sibi conciliabat.

Poterat vel ferream mentem emollire.

Ecl. 9. Auerte faciem tuam à muliere comita.
Baptista igitur cæ utissime qui illam ut scopulum,
ut Charibdim decli nauit.

O Stulti ergò vris, & digni periculo perire, quod
amatis, qui mulieres ornatas, incultis antefertis,
vocatis & cæ penè solis seruitis, penè solas vultis, penè
solas auditis.

Quàm vellem licentiosem hunc cultum mulierum,
virorumque cognoscere.

Saltem deponi, aut studiosè regi, cum Sacramenta,
cum Concionis perunturperantur!

* iij. Audiu & colloquio. Est vox etiam mulieris valde
loquosa.

D. Augustini sententiam esse perhibent; Malum est
mulierem videre peius alloqui, pestimum iungere.

Prou. 5. Fumus distillans labia meretricis, quod expo-
nens Hugo sic ait; In fano duo sunt, mel & cera; & in sa-
cie meretricis similiter duo, scilicet decor & gratia, hoc est
pulchritudo oris & dulcedo sermonis, Cera succendit ignem,
mel præbet dulcedinem: sic pulchritudo meretricis, igne libi-
dini inflammat carnem; blandimento verò lenocinanti ser-
monis

Hugo lib.
ad socium
volentem
nubere.

monis subvertit mentem.

Psal. *Molliti sunt sermones eius super oleum, & in*

Per collo-
quium,

saqula.

Vox illa suauiſ, & verborum muliebrium molli-

nus, poteſt vel ſolus ferrea in viri mentem inſerere.

Vix olim nauis tam periculofum, ſirenis ſer-

Difficiles quondam multora inq; oſidum albos ad-

viris, mulieris audire colloquium.

Nam quamuis Sirenes, non ſtra illa marina, ſi-

riore ſui parte virgineis vultibus conſtantia, in-

in caudas piſcium deſinentia (qualem ferè Mellis-

netcio quam Anglicanam quidam pingunt) vana-

cithararum, ac tibiarum blandiſſimis concordi-

præternauigantes ſopire ſolerent, ſopitos in-

demerofq; deuorare, tolerabiliſſima tamen erant

porum, quæ illic; quam animarum, quæ iſthic, ſa-

ſtagia.

ſic &
ſpō,

Lactant. lib. de opif. Dei c. 12. *Mulier (in P. armis*

pretatur) à molliue eſt dicta, immutata & deſerata

velut mollier.

Quam benè, ſeu paſſiuè, ſeu actiuè? Non enim

mollis tantum, & cerea in vitium ſlecti ac molli-

etiam ad ſlectendos & molliendos virorum

potentiſſima.

Alijs quoq; non malè à mulceo Quidquid n. n.

re, & circa mulierem, & ex muliere eſt, mer-

ci ra eſt; Crines vndof, oculi fulminantes, labia

ta, vox ſuauiſ, caro niuea, incefſus muſicè m-

tu, & arte compoſitus &c. quàm demulcenti-

Quid: ipſe per ſe veſtitus, & panni muliebreſ, &

ra mulciora ſunt, & muta quidem virorum leſo-

nia, ſed verbis ſepè ipſis multò loquaciora.

Dixerit merito mulier comta, ſed abuteſ v-

ſauclis, ego vox ego clamantis in deſerto. Toti

genè vox eſt Quidquid in ipſa eſt, vox quædam

voceferrans in deſerto cordis virilis.

Nam tot aculeis circumtegitur ericius, quot

et peccandi irritamentis Quæ quæ ſceminam car-

ſpectes, inſidioſa eſt, captioſa eſt.

Pler-

Phætra est, Phætra est, imò panoplia, non divini amoris, sed terreni, sed animalis. Porta Inferi, & armamentarium, ferè dixi, Diaboli.

Vel balium eius prunas ardere facit. Iob 41.

Hyenæ umbra etià canes dicuntur mutescere, mortui sepulchris exciti (si Plinio credimus:) At quot canes Dei, id est, Prædicatores, mulierum occasione latratum prædicationis perdidere, vel quia deinceps otiosi vixerunt; vel quia latrare, ut prius, ausi non sunt; vel quia, si suo more latrarent & baubarunt, inani tamen baubatu fauces exulcerarent! quot religiosi aliam mundo mortui, è claustris suis, velut quibusdam sepulchris exciti eruperet!

Plinio li. 8

D. Ambrosii lib. 1. off. Prima tentamenta clericorum, sunt seminarum frequentes accessus.

D. Chrysostomus in illud Matth. 19. Non expedit nubere: quid, inquit, aliu est mulier, quam naturalis tentatio domus tuæ periculum?

Alexander Magnus apud familiares dicere solebat Dolere oculor am juvat perire a puella. Plutarch. in eius vita.

Vt in quibusdam irrationalibus tam animatis, quam inanimatis, nescio quæ occulta vis inest, quædam corpora ad se mox adtrahendi, aut admota retinendi (à sola enim remota pisciculo tantillo, maximam navim, quasi centum anchoris retentam, sisti ferunt; à succina paleam, à magnete ferrum trahi, ut Mahumetis sepulchrum ita suspensum ferant, & ferreum Cupidinem in Dianæ templo, sine aliqua illigatione pendere memoret Theodoricus Rex Gothorum: & statuam aliam undique ferro confixam, à pari causa pensilem quondam in Serapidis templo, quod erat Alexandria: Glycas narret: ita in rationalibus scemina, nescio qua obscura vi, non obscure virum, quasi ad centrum ali-quod suum, sic trahit, ut, ubi Chaldaicus Genes. 3. dixit de muliere, & ad virum conuersio tua, dicendum potius videri possit de viro, & ad mulierem conuersio tua.

Theodor, ep ad Boethium. Milib. Glycas p. 4. Annal.

Quam periculosum ignem gestanti, ad palas
stupas, ad pulverem tormentarium & sulphuratum
propius accedere; tam viro est, ad feminam, pro
quare, & contra.

*Arist. in
Eth. ex
Homero.*

Itaque, ut Helenam olim fugiendam esse
senes Troianorum, quam nulli, nisi auerso vultu
ga vertentes, euaserunt; sic mulierem aut fugiendam
omnino, aut auerso vultu putem, etiam Bapularum
cunq; adloquendam.

Alexander Magnus Darij filias dum haberet
riuas, demissis oculis salutabat, idque raro, sicut
tuens ab illarum insigni forma, *Plus arch. in ena.*
Sis tigride licet, in via mandatorum Dei decem
da velocior; cursum tamen sistes, imò & forsitan pro
dum retrò flectes, si ut Tigris in speculum, sicut
mulierem oculos defixeris. Tigrides enim certe
cum specula inspicunt, ab itinere diuertere, ac
catulorum raptorum repetitione desistere.

Iohannes ergò noster, cum maluit Herodi, quam
Herodiadi, dicere suum *Non licet tibi &c. credo,*
spectabat, sibi ab eius vel adpectu, vel ornatu, vel
fatu metuebat, & adhuc igniculum communem
viuere intelligens, vel simplex colloquium cum
mina regina fugiebat.

Timuit, ne qui *Angelus lucis ex Eremo, in Curia*
ad Herodiadem abisset; rediret à Curia in Eremo
Angelus Sathane, sic ab Herodiade, quasi quadam
ce, transformatus. Quam multis ita accidit?

*Plin. lib. 2
6.105.*

Censuit, virile corpus, ita se ad feminam habere
vt ignes ad naphtha, bituminis quoddam genus
Babylonem vberimè proueniens, cui (autore *Plinio*)
tanta est cum ignibus cognatio, vt flamma in eam
vnde cumque visam transfiliat; Itaque ne videtur
quidem, aut adfari Herodiadem, sibi curam
duxit.

*A quo stu
diosissi-
mè canē-
dum
S. ncti vi-
ri exēplo
docuerūt.*

Sic & sancti Patres pleriq; omnes.
S. Ludouicus, ex filio Regis, mendic^o Franciscanus
effectus, Episc. tandē Tolosanus, cum ad eum in Ar-
gonia visitandum venisset eius soror Regina, & multum
precib^{us}

precibus rogaret eum; ut se in faciem intueretur, pernegavit, eam fatuam, quæ hoc peteret, adpellans. *Bartholomeum Pisanum libr. 1. conformit. fractu 8. fol. 66. fol. 3.*

Virginem quandam, quæ se ab omnium oculis removerat, cum D. Martinus loci Episcopus illac fortè transiens inuisere voluisset, illa per interpretem aliam scilicet mulierem, se excusans, nec ab eo quidem vel videri tantum, quamlibet per trasennam aut cancellos, voluit, quod & vir Sanctus non modò æquanimiter tulit, sed & vehementer laudavit. *Sen. Sulpitius dial. lib. 2. c. 13.*

Prior Abbas D. Antonij discipulus, paris omninò ingenij erga sororem. Cum enim ab ea accerferetur dicente, si ipsum vidisset, tam sibi gratum fore, ut inde posset conualescere, ire tamen omninò recusabat. Mox tamen abbate iubente profectus est, sed sororis cubiculum, oculis clausis, alterius ductu, ingressus, se quidem illi videndum præbuit, sed illam ipse non vidit, nec ab ea cognitus abiit. Cumque rursus, ut veniret, invitaretur: *Et fui tecum, inquit, & vidisti me.* *Pallad. hist. 87.*

Iohannes quidam Anachorita & ipse in Ægypto, ne Tribuno quidem roganti, uti se coniugi suæ conspicendum præberet, adensus est; dumtaxat se in quiete illi adpariturum promissit, quod eam piè desiderate intelligeret, proximaque nocte ipsum somnians mulier conspexit. *Pallad. Laus. Hist. 43.*

Exercebat illud Hieronymi. *Femine nomen tuum*

mouerint, vultum tuum nesciant.

Quid? Nonnulli etiam imagines atque ideas mulierum reformidarunt.

D. ille Franciscus noster, nullius mulieris vel solam imaginem mente conceptam referuauit.

Arlenius ille Magnus Abbas, cum quædam non obscuri generis mulier, illum videre cupiens, de improviso ante hospitium suum occurrisset, repente avertit sese, & muliebrem audaciam gestu pariter ac verbis inculcavit. Rogo, inquit illa, ne indignè feras aduentum meum, quæ sincera mente & pio affectu

D. Hierõ.
ep. ad Rusticum
Monachõ.

huc veni. Aut, si eo quicquam offensus es, veni
ac pro me Deum (cui soli seruis) deprecare. *Deum*, respondit, & quidem multum, ne *iniquum*
merim tui.

Viderint quam rectè, qui Corynnas suas in
is, lectulis suis, præ oculis, scitilimè Apellis man-
ctas, adpendunt, videndas, basiandas, somn-
&c.

Quam pe-
riculosus
viris ad
mulieres
accessus.

Quam sit periculo proximum, aut ad
propinquare, aut ab illa propinquari, ostendit, in
la Vrini cuiusdam Nursiæ quondam presbyteri
nis, & animam panè agentis, ad vxorem admo-
an adhuc spiraret, explorantem: *Recede mulier, non*
penitus extinctus est ignis, tolle paleam. De illo eam
è Greg. Cùm vxorem habuisset, presbyter factus,
ab ea fuit alienus, vt nulla necessitate ipsam
proprius accedere passus sit. Post annos quadraginta
in continentia transactos, dum ille animam agen-
tandem, cessante nouissimi singultus anheli, ad-
fisse putaretur, quæ fuerat olim vxor, admo-
res aure, an adhuc spiraret, cepit explorare. *Mulier*
Perfentis mulieris tactum, qui seipsum iam non
ticbat. Tum quidquid vitalitatis in morbo
corpore residuum erat, totum ad os collegit, pro-
pirque in vocem quam diximus *Recede mulier*
Gregor. lib. 4. dial. c. 11.

3. Cor. 7.

Ne Christus ipse quidem, ac post Resurrexerat
ipsam, a Magdalena tangi se voluit, sed dixit, *Noli*
tangere, nondum enim ascendi ad Patrem. Ioan. 20. *Quia*
dixisset, quamdiu hic agit homo, quamdiu non
in cælum receptus est, bonum est mulierem non
periculis semper patet. Omnia etiam *pericula*
da.

Hoc si in viridi ligno, in arido quid fiet?
Ruinam si mons marmoreus timere poterit,
caro, quid arundo?

Si Baptista, homo missus à Deo, homo spiritu
plenus iam ab utero; homo, qui per abstinentiam
xirate vsurpare poterat illud Iob; *Pelli me a, ut*

carum, adhefit os meum, & derelicta sunt tantummodo
 labia circa dentes meos; Et: castigo corpus meum, & in
 virtutem redigo; homo vix ossibus hærens, viua Mortis
 potius quam hominis imago, homo frigidior mar-
 morea statua; homo, in quo Adam non peccasse pote-
 rat videri, sic sibi ab vna muliercula cauit, vt compellere
 non auderet, etiam de salute, & dicere priuatim
 Non lues ubi &c. qua temeritate quidam, qui nil nisi
 ventres sunt atque abdomina, qui ora gerunt quauis
 purpura aut cocco bis tincto rubicundiora, audent
 fibulas & nugas longas cum quauis miscere? inspe-
 dare manus iungeret?

Tu iuuenis annis, iunior moribus, ausis, quod non
 audeat Iohannes, sensu & gratia Dei iam canus, loan-
 nes, cui labores, vigiliae, ieiunia &c. & rugas & canos
 ante annos ita adduxerant, vt trigennarius quinquagin-
 ta iam annos habere dici posset, vt quondam Christus
 a similibus causis? cuius rudimenta primæ ætatis, graui-
 tatem sapientia viceret senilis?

Tu venter, & dromo ausis, quod sic reformidet ho-
 mo non manducans neque bibens; homo, quem inedia, &
 longæ orationes & trophæa non Miltiadis, sed Eliae,
 dormite non sinunt?

Quod merus pænè spiritus, quod Angelus non au-
 det, tu caro, tu homule audeas?

Tu molibus veste, vt mulier; tu vir sic vt femina
 comites, sic ornate, quasi malè vir quæras habere vi-
 rum, præfidenter vsurpes, quod non audet homo in-
 datus cilicio, & pellibus camelorum?

Qui fiat, vt actus actiuorum non sint in patiente tã
 bene disposito?

Audaculos, istos, cū vigente iuuetã, cū mero æstu-
 antes, cū cultu amabiles, in oculis, in fabulis mulie-
 ribus, & sæpè & diu agunt, si non vruntur flamma,
 ac ne fumo quidè libidinis vel tenuissimo fuscantur,
 mirer magis, quam tres pueros illos in Babylo-
 nica fornace, inter flammã septemplexiter auctas
 victos, non arsisse. Pyraustas putes pennata animal-
 eula, quæ ex igne nata, in igne viuentia, ab igne
 tantillo

In teme-
 rarios
 mulierũ
 frequen-
 tiores,

D. Guerri-
 cus ser. 1.
 de Nat.
 Io. Bapt.

tanquillo remota, mōx emoritura.

Sed verò *quānos leones comuti vna infirmitas debet*
D. Aug. de cohabit. cleric. & mulierum.

Voinptas, vt vides, Jaua quoque tagena rapit
Seneca ep. 28.

Fœmina etiam montium fundamenta comburit

Illa tanquā montes, & fumigant Hæc melius est
montes, quā acetō Hannibal.

D. Hierony. ad Rust. mo. *Noui ego quosdam tenent
rioris ætatis, & pleraque generis libertini adolescentium
delectari, & filios querere spirituales paulatim pueri
perato, perfectæ matrum nomina erumpere in licentiam
talem.*

4. Per no-
titiam li-
bidinum
Herodia-
dis.

* 4. *Publica libidine, id est cum de lapsu femina
cuius iam publica est fama, qualis de Herodias
quam Herodis adulteram esse etiam bimulus grem-
bant, & pueri qui nondum ære lauabantur.*

*Fiunt enim sere viri Venereorum cupidiores, et
ad petendum audaciores erga eas, quas notum vel per
meretrices esse, vel certe semel lapsas. Nulla illis
lès insolentia est. Parua gratiola, aut paruo ære
biles putant, titione qui semel arserit facile recac-*

*Faciliores etiam illas capi & minore peccato
nore famæ, & pecuniæ in dotem periculo, plura
iactantia de triumpho, securiore, dum in præterita
xuriantur opus.*

Terent. in Eunu. act. 5. scen. 5. *Quis homo pro meretrice
quam vidit in domo meretricia deprehendi, aurum quam*

*Et sunt omnia in meretrice, ad allicienda dum
cunq; ue potētissima, oculi, vestes, risus, gestus
verba &c. Omnia ad lenocinium arte maxima
parata.*

Baptista igitur, qui sæpè sic secum, *Homo (sui
mani à me nihil alienum puto; humanum aliquid
publicam adulteram adfari, non tam tutum periculum
quam ipsum adulterum.*

Nunquam periculum sine periculo vincitur. Sen. Prov.

Qui amat periculum, peribit in illo.

Nec enim diu potest esse securus qui periculo suavitatis

Isidorus lib. 3. de sum. bono.

Quo magis illi temerarij censendi sunt, qui tam
extinctæ & emortuæ libinis se iactant, aut saltem pu-
tant, vt si cum nuda Phryge, aut quouis alio scôrtô
quod Xenocrati, ebrio contigisse narrat Valerius
Max. etiam ebrij dormiant, nullo libidinis sensu, nō
magis quam statuæ marmoreæ aut eburneæ, adtingi
pollint.

Valer.

Max. lib.

4. c. 3.

Scriptum est; Non tentabis Dominum Deum tuum.

Non eris funambulus, non capite in censes te præ-
cipitabis, non (vt gladiatorij illi choreæ macabrææ,
vulgus vocat saltatores) inter nudos censes tripudia-
bis, non in medijs ignibus, cum aliter pollis, ambula-
bis, non cum meretricibus cum pollis vitare, versabe-
ris.

Scis quidem tu (vir optime) scis (ad sentior) & quid
liceat tibi, & quid nunc libeat, cum ex eremo in Curi-
am ad Herodiadem egrederis; at quid in Curia, He-
rodiadem videns, adloquens, sis aut facturus, aut ad-
specturus, omninò nescis. Nescis qui intrabas hos-
pes, an hostis eris: qui veniebas correptor, an non re-
cessurus corruptor aut corruptior.

Ego dixi in abundantia mea, non mouebo in æternum, A-
ueristi manum dexteram tuam, & factus sum conturbatus,
aiebat Propheta vnde quaque te meque sanctior.

Esti omnes scâdaliçati fuerint in te, ego nunquam scanda-
lizabor aiebat magnus ille miles in mensa, & ad ignem
inter que pocula fortissimus; sed tamen eundem an-
cillulæ vnius vocolæ pauçæ fœdissimè prostrauerunt.
Panico terrore percussus Dominum negauit, ciura-
uit. &c.

Eccl. 9. Ne respicias mulierem maliuolam, ne incidas
in laqueos illius.

Ouid. lib.

Semel decepta, decipi facilis iterum que iterum que.

Heroidum

An quia vrim nobis Neptunius adulit Heros Rapta semel, ep. Hele-
videor bis quoque digna rapi? scribebat Helena Paridi
huc intruens?

ne ad Pa-
ridem.

Sed inquis; Non omnes sunt Herodiades. Quam
adco, quam adloquor, ipsissima Penelope est, & Lu-
cretia

Virgil. 4.

AEneid.

cretia

cretia quaedam rediuita; Ego vicissim vir bono
pho & Hippolyto studio castitatis non cellum
moriar *unè pudor, quam te violens, aut sua tarantula*

Matrem-Virginem te inquis imitari, quæ
cæcis virorum inuisere, quos misericors non erubescit
neque præteriret verecundia. D. Ambrosii lib. 2. de virg.
bus.

Responsū
ijs, qui nō
niū cum
castis ver-
ri se rau-
santur.

Esto. Neque sic tuta tibi cum illo tam con-
animali mora, sed nec illi tecum, ne putes in
mulieres debacchari.

Obiecta propria hinc & hinc mouent potentia
Eriam ferreas mentes libido domat. D. Hieron.
Neporianum.

Quantos leones domuit vna infirmitas delicata D.
de cohabit. cleric. & mul.

Ferrum est, quod tamen ad se magnes trahit
mas est ferri igniumque victor, vnde & nomen
mita vis Græca adpellatione accepit) quem
recens & calens lincei sanguis rampit, & partit
Plin lib. 37 c. 4.

Quanti & quales clerici simul & laici, post con-
(id est, publicam & martyrio patatam fides pro
nem) victoriarumque calata certamina, post magnum
mirabilia vsquequaque monstrata, noscuntur cum
bus naufragasse, quum volunt in nani fragili nauigio
dem Aug. ibid.

Corā Deo non mentior, cedros libani, duces græci
peste cecidisse reperi de quorum casu non magis
quam Ambrosij vel Hieronymi &c. Idem ibid.

Illic Hippolytum pone, Priapus erit. Ouid. lib. 2. de
eleg. 4.

Timotheus Anachorita quidam in Aegypto
cum nimia sui fiducia, vt primum secesserat,
tenr religiosam secum habitare est passus, tandem
corpus cum illa commiscuit, eaque sedecim annis
bulus est, vt Pafnutio Abbati tandem est factus
men culpam illam, triginta annorum peccatorum
peritima, tandem deleuit.

D. Hierony. ep. ad Nepotianum. Nec de praeferita castitate confidas. Nec Dauid sanctior, nec Samson fortior. nec Salomone potes esse sapientior.

D. Ambros. l. i. de David. Samson validus & fortis leonem suffocavit: sed amorem suum suffocare non potuit. . . . Messenscendit alienas, sed vinum ipse mulieris accensus ignis, moxsem suae virginitatis amisit.

D. Bernard. Luxuria omnem ordinem soluit. omnem gratiam pervertit. Etiam duros adamantes adamasse, lectum saepe atque auditum est.

Sed Sancti estis uterque, & probi. Nam quid verò Dauid ante adulterium etiam sanctiores estis aut Bethsabe verecundiores?

Attamen & Bethsabe & David, ex sanctis, ex sanctis & verecundis, postquam concubere, adulteri effecti sunt.

Nec Clytemnestram, nec Aegisthum reor, antequam altera ad alterum, aut contra, ventitaret, inuideret, colloquia misceret, adulterium vllum mente concepsit, sed castos, sed pudicos vltro citroque venisse. Sedij tamen adulteri, & meretricijs amoribus sordidi, ad se domum redierunt.

De Herodiade aut Herode antea nihil finistri auditum; Tamen post hospitij vsum & colloquia, hospes hospita adamauit, hospita hospite marito posuit.

Sed Sancti estis. At hinc forsitan maius quoque periculum.

Non enim Forma tantum, aut Ingenio, aut Facetijs, aut Cultu luxutiosiore &c. sed etiam Sanctitatis opinione sollicitamur, expugnamur, capimur. Centum sunt cause, cur ego semper amem, aiebat ille.

Sive aliqua est oculos in me delecta modestos, Pror, & insidiae sunt pudor ille meae.

Aspera si visa est, rigidaque imitata Sabinas, Velle, sed ex alio dissimulare puto.

Sive est docta, placet raras doctae per artes, Sive rudis, placita est simplicitate sua.

Non est culta, subit quid cultae accedere possit. Me noua sollicitat, me tangit senior etas,

H44

Etiam in castitate insidias latere,

Hæc melior specie, moribus illa placet. Ovid. lib. 4. eleg. 4.

Nihil amabilius virtute, nihil quod magis amantur, quam qui diliguntur: quippe cum propter virtutem diligantur, eos etiam, quos nunquam vidimus, quos non videntes, creditis.

1. Pet. 1.
Spiritu
cepta, sicut
pe carus
desinere.

D. Petrus de fidelium erga Christum amore. Christum cum non videris, diligis: in quem non videntes, creditis.

Et spiritu quidem, ac spiritali amore primum boni incipiunt, quorum tamen plerique carnis summant. Catastrophe fabulæ plerumque Terentiana est.

Vti nec ædium semper paria sunt antica, sic nec actionum nostratum.

Domus illius cui Ianua severissima, posteritas rarè est desolatissimum, Amicitia, cuius prologus castissima sunt, epilogus atque exitus non est purissimus.

Pauca virorum ac mulierum amicitie ita incipiunt ac desinunt, ut illa Magdalena & Christi. Non enim indoctorum hominum est opinio) cum Magdalenam luxu perditam, soror Martha ad amicum vel unam Christi Concionem invitasset, homines disertissimi, & præ filijs hominum speciosissimi auditum visumque mox ob pulchritudinem carnis instinctu deperisset, paulatim tamen Dei gratia tante, carnalem illum amorem in spiritalem, demum tersa casta; amicitia cõversu, terminatur.

1. Cor. 15.

is quod spiritale est, sed quod animale, deinde quod spiritale.

Cæterarum ferè quamlibet spiritalium ac purissimè sublimatarum personarum diversi ferè vices, amicitia, in amores impudicitia & libidinis minantur. In cauda multò plus, quàm in capite, veniunt.

Horat. in
arte.
Gen. 3.

*Humanum caput, turpis er arum
Desinit in piscem, aut serpentem, qui insidiatur carnis
eius coniunctionis animorum, ut vel tandem carnis
ad illam corporum trahat, aut impellat.*

D August. de cohabit. clericorum & mulierum;
Nec minus mulieres fugientes sunt, quia religiose videntur:
quando quanto religiosiores, tanto citius adiciunt, &
subtrahunt: sicut peratis, laet: viscus libidinis.

Quanto castitas maior, tanto in eam vigilantior libido.
Franc. Petrarca.

In sanctis: atque maximè Diaboli tentamenta grassantur.
Hilari. can. 3. in Matth.

Castarum atque hæcenus intactarum forma ætatem vincens, & maior quam anni indicent, pudor, eboracæntia &c. tela sunt ad virorum castitatem expugnandam acutissima.

Lucretia & Penelope, quo fuere castiores atque intactabiliores, hoc in anarotibus suis maiora excitant a motis incendia. Quod licet ingratum est, quod non licet, parius viri.

Creditur & de talibus facilè, quod de alijs quidam amandi nimius artifex dixit;

Fortius, & primò veniet tibi licera tristis,

Quæque roget, ne se sollicitate velis.

Quod roget, illa timet: quod non rogat, optat, ut insles:

Insequere, & voti postmodò compos eris.

Et post multa, Vm lucè: adpellent; grata est vis ista

quædam;

Quod lauat, inuitæ sepe dedisse voluit. Itaque, quo ille

pro castitate fortius, seu verè seu fictè pugnant, eò

obstinatius ferè impugnantur. Dixi verè aut fictè; Nã

sunt, quæ sic pugnant, ut vincere nolint.

Adde, & sanctas illas, quas iactas, hinc esse ad rui-

nam promiores. quod maiorem in virginibus patitur fa-

mem libidinis, dum dulcem putant omne quod neiciunt (ut lo-

quitur Hieronymus: sexumque illum præcipue esse

curiositatis atque aviditatis experiendi, ac gustandi,

quidquid vel tenuissimè commendatur. Summus in

femine experientia adpetitus.

Et vidu mulier adhuc virgò, quod bona esset arbor ad

resendum, & quod salutaris esset oculis, & delectabilis

Ec

arbor

Ovid. de

arte lib. 1.

Martial.

Casti fuit,

non tamen

illa negat.

Hieron:

e. ad ma-

riem &

filiam.

abor ad intendendum in eam: & vultu de fructu eius, & medi Gen. 3 iuxta interpret. Chaldaicam.

Sed Sancti estis, sed mundi estis, addo & frigiditate vel natura, ois.

Admitte Sed nunquid aqua mundiores estis, fuit iudaea corporum, Christiana animorum.

tumata? sicut, seu terra ficea quid etiam mundiora? Cum terra, cum aqua in loco ac centro suo sola certe mundissima sunt, quis egre?

Ex duobus mundis lutum resultare, Aut aqua fortitan frigidior est, quae tunc frigida est, ut cum qui ptam latine loquens, frigiditatem dicit aut polcit, aquam semper intelligit.

Aur frigidiores caelestia sunt atque Clax enim solitaria lapidis frigus representat: & arbitror.

Tamen ista tam munda coniunxeris, & tertia qua sic miscearis, ut amplius non adpareat arduum duobus illis mundis, tertium aliquid resultare, ne immundissimum, lutum lutolissimum.

Vel coniunxeris frigidam illam, etiam in hyberna glacie concretam, & calorem ipsam, Deus bonae quatuor ex utroque fumus? quantus terrore! quantum nus crepitusque frigidissimorum simul bullentia. Vel oua intus coxeris.

Et ex duobus frigidis calorem. An non etiam frigida eadem potati, qui frigiditate bricant, cum febres aestuare caperint, impatientia?

At det ardet ignis amoris, ut is, quem graecus adpellat, etiam in medijs fluminibus, uno inque maxime.

Ergo verendum, ut vobis alioqui cum soli estis, mundissimis, & frigidissimis idem contingat, & ex utrumque vicinitate propiore, resultet tertium necesse est sordidissimum, atque ardentissimum, nempe apertam meretricium.

Jordanus certe Ordinis Praedicatorum quondam Magister, hac parabola a terra & aqua lapsa, fratris cuiusdam, alioqui boni, cum muliere

milliaritatem, quam ille ab illius probitate defendebat, improbauit.

Quaquam, quis admitrat, frigidum quemquam Nemius ante mortem iacturatum.
omnino & tutum ætate fieri posse, aut cultu? cum dixit exori Vilius (de quo nunc nunc sermo fuit) & senex, & cui frigida mors iam iam instabat, *Recedo mater, non iam penitus exinctus est ignis, tolle paleam?*

Cum etiam D. Franciscus ille iam totus Christo crucifixus, vix ossibus hærens, ille, cuius virtus tamquam testa, & vt pellis pergamena, Solis aut ignis coloribus, multis ieiunijs aruerat, riguerat, rugaque arata erat, dicere de se toleret, *adhuc iudis & filii habere possim?*

Adone tu Salamandra rigore es, vt ignem tacitum extinguas, non alio modo, qua glacies? *Im. l. 10. c. 67.*

Adone in te Adam non peccauit, vt in Bonauentura?

Adone tu lignum es alumine sic oblitum, vt arde te non possis, etiam igni circumplexus, vt quondam turris illa Archelai lignea? *1. G. d. l. b. 15. noct. c. 1.*

Adone tu ex tribus illis Hebræorum pueris vnus es, qui in fornace Babylonis non ardeas?

D. Gaeticus serm. 4. in Natiuit. Ioh. Baptista; *Ipsi uideris, si uia exinctus est in eis ingenius ille pestifer ignis: ut si fomentum circumpositis ne queat reaccendi, praesertim uentis ex aduerso flantibus, id est uerbis & risibus lasciuissimis tentantibus. Soleo: amen audire, quia sepe uiuit etiam in morte, uiget in sene, suscitatur & exurgit etiam sine somite, sicut uento irruante.*

D. Hieronym. in ep. *Libido nunquam satiat, & exbestia reaccenditur. Ex cinere suo Phœnicis instar ignis ille renascitur. Numquam hominem, nisi cum uita deserit.*

Angeli ad Pasnucium vox fuit; *Tunc 10 ignem, qui in te est, exinisse crede, cum pueram nudam atque formosam complexus, nullo te libidinis motu solici ari deprehendens. Ioh. Cassian. collat. 15. c. 10.*

Quod quia haud scio an cuiquam accidat, in nullis, aut raris, ignem illum extrinsecus. Quodam modo exire de carne est, in corpore. Item, & ultra naturam est, in fragili carne alicuius. re. Ioh. Cassian. lib. 6. de institutis monach.

* al. inra- Nimirum princeps est, qui iracundie conuulsus, p- xerit alium leuissimum, & vehementer irascens, el- cutur timor, alio preuenit. Diuus August. lib. de elec.

Incerta victoria est in hostilia arma pugnare, & p- sibili liberatio est, si minus circumdari, & m- Ibid.

Expedi multo bene timore, quam male flere, & est, ut infirmum se homo cognoscat, ut foris exillat, & foris videri velit, & infirmus emerge. Ibid.

Pericula ergo vi- Quesat hostem & certamen qui vult, & ac vincat fortassis; mihi securior videtur qui declinat, aut certe non adit, non inuitat, non pugnat tamen fortiter, quum ab hoste inuadente lacessitur.

Fortior fortasse qui adit & vincit, sed vincit, & fastum viciscente, dignior, qui in pericula m- sta videns volensque irruerit, qui crabrones, qu- ium irritat.

Quia & ferè is imbellior, & in pugna infelici- qui pomposius hostem prouocat.

Goliathi vel vnus mementote, qui tam Th- cè, quadragesima tota, Monomachiam Israelit- bat.

Baptista anitar O te ergo ter & quater sapientem Baptista, & Herodem quam Herodiadè, adire maluisti, & tuum illud, Non tibi & c.

R.P. & Dom F. Ant. Gueuarra noster ino- fructa videbitur libr. 2. Horologij Prin- pum c. 21. vbi docet, & que pericula- miam cum seminus familiaritatem comitentur.